

Lapin yliopisto

Oikeustieteiden tiedekunta

ONPOOL128 SOSIAALI- JA TERVEYSOIKEUS

Tentti 11.12.2017

Vastaa alla oleviin kysymyksiin tavalla joka osoittaa asian hallintaa ja ymmärtämistä. Kirjoita vastaukset eri paperille. Vastaustila kaikkiin kysymyksiin on rajoitettu (max. 2 sivua/kysymys).

Kysymykset:

1. Millainen on kunnan sisäisten soveltamisohjeiden oikeudellinen velvoittavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa? (Tuori – Kotkas)
2. Mitä tarkoittaa oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon? (Tuori – Kotkas)
3. Jotta henkilölle syntyy potilaslaissa tarkoitettu potilasasema, toiminnan täytyy täyttää terveyden- ja sairaanhoidon määritelmä. Mitä terveyden- ja sairaanhoidolla tällöin tarkoitetaan? (Lehtonen – Lohiniva-Kerkelä – Pahlman)
4. Työskentelet Kuopion yliopistollisessa keskussairaalassa (KYS) Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin lakimiehenä. Syöpätautien ja hematologian poliklinikan ylilääkäri Kari Kliinikko tulee puheillesi kyselemään potilaan X omaisen laatimasta muistutuksesta:

”MUISTUTUS 20.9.2017

Isäni, X, sai Juankosken terveyskeskuksesta lähetteen erikoissairaanhoidon eturauhaskasvaimen jatkotutkimuksia varten 25.7.2017. Tutkimukset aloitettiin KYS:ssa 1.8.2017.

Isäni keskusteli lääkärin kanssa syövän hoidosta vastaanotolla 30.8.2017. Hoitotakuulain mukaan hoitoon pitää päästä kolmessa viikossa, mutta pääsi syöpälääkärin puheille yli viiden viikon jälkeen lähetteen tekemisestä. Tässä ei ole noudatettu hoitotakuuta ollenkaan.

Lääkäriajan jälkeen isän hoidossa ei ole tapahtunut mitään. Syöpää ei ole vielä leikattu. Isä ei ole selvillä syövän hoidosta. Isäni ei osaa vaatia hoitoa itse. Eihän iäkästä ihmistä saa kohdella näin. Vaadin, että minulle annetaan selvitys isäni terveydentilasta ja hoidosta ja isälle järjestetään leikkaus välittömästi.”

Ylilääkäri Kari Kliinikko ihmettelee:

”Katsoin X:n potilasasiakirjat läpi. Eturauhassyövässä ennuste on hyvä, jos syöpäkasvain on paikallinen ja syöpäkudos erilaistunut. Tällaisista potilaista yli 90 % elää vähintään 10 vuotta syöpädiagnoosin jälkeen hoidettiinpa kasvain leikkaamalla, sädehoidolla tai vain seuraamalla. Näin on X:n kohdalla. X ei halunnut sädehoitoa eikä leikkausta, koska oli huolissaan kummankin hoidon haittavaikutuksista.

Itse asiassa muistan tilanteen – kyseessä on erittäin terävä, iäkäs mies, joka on koko ikänsä ollut toimelias. Eturauhassyövän lisäksi hänellä on muita iän mukanaan tuomia sairauksia, jotka ovat alkaneet heikentää hänen toimintakykyään. Keskustelimme vaihtoehtoista pitkäikäisesti ja kerroin leikkauksen ja sädehoidon mahdollisesta hyödyistä ja riskeistä. Herralla oli vahva näkemys siitä, että hän aikoo porhaltaa täysillä sen lyhyen ajan, kun toimintakyky riittää. Hän ei kuulemma halunnut mitään toimenpiteitä, joissa on vähäinenkin komplikaatioiden tai sivuvaikutusten riski, ennen kuin on pakko. Syöpää hoidetaan nyt aktiiviseurannalla, jonka tarkoituksena on havaita nopeasti, jos syöpä etenee. Siinä tapauksessa voidaan sitten harkita kuratiivisia hoitoja.

Minua alkoi huolestuttaa, kun mietin tyttären vaatimuksia. Tehtiinkö tässä virhe, kun noudatettiin X:n toivetta?

X ei selvästikään ole pitänyt sukulaisia ajan tasalla. Pitääkö tyttarelle laatia selvitys X:n syövän hoidosta?

Meillä syöpäpolilla toimitaan yleensä nopeasti, kun syöpää pitää tutkia ja hoitaa. Nytkin hoidontarpeen arviointi aloitettiin viikon sisään lähetteen saapumisesta. Tuollaisia lakijuttuja ja hoitotakuuta ei yleensä tarvitse miettiä. Mitä se hoitotakuu tarkoittaa? Missä ajassa hoito pitäisi aloittaa?

Ei kai tällaisiin kirjeisiin tarvitse alkaa vastailemaan? Voiko kukaan muu kuin potilas ylipäätään tehdä tällaisia valituksia?”

Vastaa Kari Kliinikon kysymyksiin ja perustele vastauksesi.

(Lähde: Saarelma, Osmo. Lääkärikirja Duodecim. Eturauhassyöpä. 18.2.2017. http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00210)